

Handlingsplan for

Helse, Miljø og Sikkerhet

2008-2010

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet
Universitetet i Bergen

Vedtatt i fakultetsstyret 2. april 2008

<i>Forord</i>	3
1 Innledning.....	4
1.1 Overordnet målsetting for arbeidsmiljøet ved Universitetet i Bergen	4
1.2 Lokale mål.....	5
2 Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet – overordnede mål og plassering av HMS-ansvar	5
2.1.1 Fakultetsstyret	5
2.1.2 Dekanus	5
2.1.3 Fakultetsdirektør.....	6
2.1.4 Fakultetets HMS-koordinator.....	6
2.1.5 Fakultetets hovedverneombud.....	6
2.1.6 Institutter og enheter.....	7
2.1.7 Den enkelte medarbeider.....	7
2.1.8 Ansvarsfordeling ved enhetene	8
3 Handlingsplan for HMS for Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet 2008-2010	8
3.1 En todelt handlingsplan for HMS – en handlingsplan og en tiltaksplan.....	8
3.2 Satsingsområder	8
3.2.1 Informasjon	8
3.2.2 Bevisstgjøring og lederansvar	9
3.2.3 HMS-koordinatorenes rolle.....	10
3.2.4 Psykososialt arbeidsmiljø	10
3.2.5 Verneombudenes rolle.....	12
3.2.6 Ytre miljø	12
3.2.7 Bygg og helse	13
3.2.8 Særlig risikofylt arbeidsmiljø.....	14
3.2.9 PhD-kandidatenes læringsmiljø	15
3.2.10 Studentenes læringsmiljø	16
3.2.11 Rullering av HMS-handlingsplanen.....	17
Tiltaksplan.....	17

Tiltaksplan

En samlet liste over tiltakene i kapittel 3, med ansvarlige og frist for gjennomføring, finnes på:

<http://www.uib.no/mnfa/hms/tiltakslisteHMS2005-2007.pdf>

Forord

Universitetet i Bergen er en organisasjon som i særlig grad må tilpasse seg endringer i omgivelsene og være forberedt på å møte skiftende utfordringer. For å kunne klare dette på en god og konstruktiv måte, er det en forutsetning med en bevisst og systematisk ivaretagelse av medarbeidere, studenter og miljø. Gode og hensiktsmessige HMS-rutiner vil her være et godt grunnlag. Dette er bakgrunnen for at Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet i 2005 laget sin første handlingsplan for helse, miljø og sikkerhet.

Handlingsplanen som ble utarbeidet i 2005, gjaldt for perioden 2005-2007. Mange av tiltakene i denne planen er nå gjennomført. Bl.a. er beredskapsplaner utarbeidet, verneombudene og HMS-koordinatorene har opprettet egne nettverk og gode rutiner for brannvernopplæring er på plass. Fakultet har i denne perioden også utviklet et godt HMS-samarbeid med Unifob. I tillegg er fakultetets HMS-pris delt ut til 3 av våre institutter, hhv. Kjemisk institutt, Institutt for geovitenskap og Geofysisk institutt. Prisen som er på kr. 50.000,-, er tildelt både på bakgrunn av gode enkelttiltak og til gode HMS-rutiner ved disse instituttene. Ny HMS-pris skal deles ut på ledersamlingen på Solstrand den 9. og 10. april 2008.

I den reviderte HMS-planen som gjelder for perioden 2008-2010, er gjennomførte tiltak fjernet, mens nye krav, som for eksempel miljøledelse og varsling har kommet til. I tillegg er det gjort justeringer og videreutvikling innen temaene som den forrige handlingsplanen omtalte.

HMS-koordinatorene ved instituttene har vært en uvurderlig hjelp for å nå det nivået fakultetet i dag har på HMS-arbeidet, og er gode støttespillere både for instituttledelsen og for fakultetsledelsen i utførelsen av det daglige HMS-arbeidet. Fakultetet vil også bruke deres kompetanse ved gjennomføringen av tiltakene i den nye HMS-planen.

Av satsingsområder for perioden ønsker fakultetet å legge særlig vekt på følgende:

- Bevisstgjøring og lederansvar, - (HMS-opplæring for ledere/forskningsgruppeledere)
- Bygg og helse (luft og helse)
- God informasjonsflyt

1 Innledning

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultets handlingsplan for Helse, Miljø og Sikkerhet beskriver hovedelementene i fakultetets HMS-arbeid. Planen er utarbeidet i henhold til lover, forskrifter og retningslinjer gitt av myndighetene og Universitetet i Bergen.

En omfattende og detaljert beskrivelse av HMS-arbeidet ved UiB finnes i HMS-portalen¹ ved UiB.

Fakultetets HMS-handlingsplan tar utgangspunkt i UiBs overordnede HMS-plan og omfatter mål for HMS-arbeid ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet. HMS-arbeidet skal støtte opp om fakultetets til enhver tid gjeldende målsettinger og strategiplaner knyttet til den øvrige virksomheten. HMS-handlingsplan omfatter både fakultetets ansatte og studenter.

1.1 Overordnet målsetting for arbeidsmiljøet ved Universitetet i Bergen

Det akademiske kollegium vedtok i 1996 at følgende overordnede mål for arbeidsmiljøet ved UiB skal:

- fremme kreativitet, læring, arbeidsevne, helse og trivsel
- være slik at medarbeidere og studenter ikke utvikler arbeidsrelatert sykdom eller rammes av ulykker
- være inkluderende også for medarbeidere og studenter som utvikler helsesvikt og redusert arbeidsevne
- være slik at alle ledere, ansatte og studenter blir behandlet med gjensidig respekt, vises omsorg og gis ansvar. Ulike former for maktmisbruk skal ikke tolereres.

Tilleggsmålsetting ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet:

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet har som overordnet mål å drive forskning, utdanning og formidling av forskningsresultater på et høyt faglig nivå. Fakultetet anser et godt og sikkert arbeidsmiljø som en viktig innsatsfaktor for å nå disse målene. Fakultetet skal ha god HMS-kompetanse og tydelig organisering av HMS-arbeidet.

Arbeidsmiljøet ved fakultetet skal være:

- trygt og godt slik at ansatte og studenter kan yte sitt beste
- slik at ansatte og studenter viser hverandre gjensidig respekt
- inkluderende og preget av åpenhet, vennlighet, høflighet og god samarbeidsvilje
- slik at den enkelte gis muligheter for videreutvikling og kompetanseheving

¹ <http://hms.uib.no/>

1.2 Lokale mål

De aktuelle arbeidsmiljøutfordringer varierer svært mye mellom de ulike enheter. Det lokale arbeidsmiljøarbeidet må derfor tilpasses den enkelte enhet, i dette tilfellet fakultetet som helhet, og de utfordringer som er aktuelle der.

Lokale mål ved instituttene

Det må fastsettes lokale mål for HMS-arbeidet ved det enkelte institutt. Disse målene må være i tråd med UiB's og fakultetets overordnede mål og handlingsplaner for HMS. De lokale målene må i tillegg forankres i en systematisk kartlegging av eget arbeidsmiljø.

De mål instituttet setter er viktige for å kunne vurdere resultater av HMS-arbeidet ved enheten, og vil være et viktig grunnlag når handlingsplan for HMS utarbeides (konf. [kapittel 3.4.2](#). Handlingsplan).

Arbeidet med HMS skal integreres i det ordinære utviklings- og planarbeidet ved instituttet og dokumenteres i virksomhetsplaner, årsplaner og budsjett.

2 Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet – overordnede mål og plassering av HMS-ansvar

2.1.1 Fakultetsstyret

(Konf. kapittel 2.2.4 HMS-håndboken)

- Fakultetsstyret skal vedta delmål og strategier for fakultetets helse-, miljø- og sikkerhetsvirksomhet i h.h.t. de overordnede rammer og mål som Universitetsstyret og universitetsdirektøren har gitt for virksomhetens helse-, miljø- og sikkerhetsaktiviteter.
- Fakultetsstyret skal sørge for at nødvendige midler blir stilt til disposisjon, for å oppfylle myndighetenes krav og egne mål innenfor fakultetets ansvarsområde.
- Fakultetsstyret skal sørge for årlig å evaluere helse-, miljø- og sikkerhetstilstanden ved fakultetet i forhold til myndighetenes krav og egne mål basert på rapporter fra grunnenhetene.

2.1.2 Dekanus

(Konf. kapittel 2.2.5 HMS-håndboken)

- Dekanus skal på vegne av fakultetsstyret, føre tilsyn med fakultetets helse-, miljø- og sikkerhetsaktiviteter.
- Sørge for at saker innen helse-, miljø- og sikkerhetsområdet som trenger en politisk avklaring, blir lagt fram for styret uten unødvendig opphold.

- I samarbeid med fakultetsdirektøren skal dekanus sørge for at fakultetet følger opp egne mål, overordnede mål og myndighetskrav innen helse, miljø og sikkerhet.
- Dekanus har et overordnet ansvar for å holde motivasjon og engasjement oppe for det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet blant ansatte i den faglige organisasjon og blant studentene.

2.1.3 Fakultetsdirektør

(Konf. kapittel 2.2.6 HMS-håndboken)

Fakultetsdirektøren skal, i samarbeid med dekanus, sørge for at fakultetet følger opp egne mål, overordnede mål og myndighetskrav innen helse, miljø og sikkerhet. Fakultetsdirektøren skal:

- Se til at enhetene arbeider systematisk med helse, miljø og sikkerhet.
- Koordinere helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid mellom instituttene/sentrene.
- Følge opp innrapportert status for helse, miljø og sikkerhet fra instituttene.
- Utarbeide en samlet helse-, miljø- og sikkerhetsstatus for fakultetet som skal legges frem for fakultetsstyret.
- Lede fakultetssekretariatet og forestå lederoppgaver som fremgår av punkt 2.8 i HMS-håndboken.

Fakultetsdirektøren er i egen person eller ved den han/hun bemyndiger, fakultetets arbeidsgiverrepresentant og kontaktperson i helse-, miljø- og sikkerhetssaker.

2.1.4 Fakultetets HMS-koordinator

Fakultetets HMS-koordinator skal være grunnenhetenes kontaktperson ved fakultetet i HMS-spørsmål og -saker. Koordinatoren skal videre være fakultetets kontaktperson i HMS-saker overfor sentraladministrasjonen (Bedriftshelsetjenesten, Personal- og organisasjonsavdelingen og Eiendomsavdelingen). HMS-koordinatoren rapporterer til fakultetsdirektøren, som skal holdes løpende informert om vesentlige forhold som angår arbeidet med helse, miljø og sikkerhet. Videre skal HMS-koordinatoren være rådgiver og pådriver overfor instituttene i HMS-spørsmål.

2.1.5 Fakultetets hovedverneombud

(Konf. kapittel 2.3.2 HMS-håndboken)

Hovedverneombudet (HVO) ved fakultetet har ansvar for å samordne verneombudenes virksomhet i sitt område. HVO representerer arbeidstakerne i arbeidet med etablering og vedlikehold av internkontrollsystemet som blir administrert fra fakultetsnivå. Se forøvrig Arbeidsmiljølovens kapittel 6.

2.1.6 Institutter og enheter

Det enkelte institutt/enhet ved ledelsen har plikt til å utarbeide egne, lokale planer. Når det gjelder organisering av HMS-arbeidet ved det enkelte institutt, vises det til instituttens egne handlingsplaner.

HMS-koordinator

HMS-koordinatorene ved instituttene skal bistå instituttledelsen i oppfølging av det daglige HMS-arbeidet og i å utarbeide gode HMS-rutiner.

Med enhet menes:

- Geofysisk institutt
- Institutt for biologi
- Institutt for fysikk og teknologi
- Institutt for geovitenskap
- Institutt for informatikk
- Kjemisk institutt
- Matematisk institutt
- Molekylærbiologisk institutt
- Fakultetssekretariatet

Verneombud

(Konf. kapittel 2.3.3 i HMS-håndboken)

Verneombudet representerer arbeidstakerne i arbeidet med etablering og vedlikehold av det lokale internkontrollsystemet for instituttet/avdelingen. Verneombudet og leder ved instituttet/avdelingen skal samarbeide ved gjennomføring av de praktiske aktivitetene ved avdeling/institutt (se også kap. [3.3](#) og [3.4](#)).

Det vises ellers til eget tiltakspunkt for instituttens verneombud under punkt 3.2.4.

2.1.7 Den enkelte medarbeider

(Konf. kapittel 2.2.11 HMS-håndboken)

Alle arbeidstakere ved Universitet i Bergen plikter å sette seg inn i det systematiske arbeidet med helse, miljø og sikkerhet ved universitetet. Den enkelte arbeidstaker plikter også å følge de bestemmelser som fremgår av systemet. Enhver som er tilsatt ved universitetet kan av sin administrativt foresatte pålegges plikter i forbindelse med utvikling og drift av det systematiske arbeidet med helse, miljø og sikkerhet, innen sitt arbeidsområde ved institusjonen.

Det forventes av alle, både ansatte og studenter:

- at hver enkelt viser ansvar for egen og andres sikkerhet,
- at man tar initiativ og er en pådriver i helse-, miljø-, og sikkerhetsarbeidet på eget arbeidsområde, og
- at man holder seg orientert om arbeidsmiljøsituasjonen på egen arbeidsplass

2.1.8 Ansvarsfordeling ved enhetene

Det vises her til kapittel 2.2.8 til 2.2.10 i HMS-håndboken.

3 Handlingsplan for HMS for Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet 2008-2010

Foreliggende plan bygger i hovedsak på ”Handlingsplan for Helse Miljø og Sikkerhet 2005-2007”. Satsingsområdene fra den forrige planen er videreført og revidert i samsvar med den nye arbeidsmiljøloven.

3.1 En todelt handlingsplan for HMS – en handlingsplan og en tiltaksplan

Handlingsplanen er inndelt i følgende dokumenter:

- Handlingsplan for Helse, Miljø og Sikkerhet 2008-2010.
- Tiltaksplan med presisering av ansvar/frister og plass for statusrapportering. Tiltaksplanen vil bli revidert årlig og vil bli lagt fram for fakultetsstyret til godkjenning.

Handlingsplan med tiltaksliste er tilgjengelig på fakultetets HMS-nettside.²

3.2 Satsingsområder

3.2.1 Informasjon

Målsetting:

For å oppnå de mål UiB, fakultet og den enkelte enhet setter seg for arbeidsmiljøet, må informasjon om HMS-ansvar, -organisering, -målsettinger og – planer gjøres kjent for alle ledere og for den enkelte arbeidstaker og student. Dette innebærer at informasjonsarbeid må gis høy prioritet.

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet har som mål at all viktig informasjon også foreligger på engelsk.

² <http://www.uib.no/mnfa/hms/>

Tiltak:

- a. Fakultet skal påse at relevante dokumenter og prosedyrer eller henvisninger til disse, fortløpende blir lagt ut på fakultetets HMS-nettside.
- b. Fakultetet skal arbeide for at all sentral HMS-informasjon også skal foreligge i engelsk utgave.
- c. Fakultetet skal arbeide for at en sentral oversettelsestjeneste også skal bistå instituttene i å oversette viktige retningslinjer til engelsk (laboratoriearbeid, feltarbeid og tokt m.m.)

3.2.2 Bevisstgjøring og lederansvar

Den nye Arbeidsmiljøloven § 3-5 presiserer at lederne skal tilføres kunnskap innen HMS-feltet. Denne opplæringsplikten er personlig og kan ikke delegeres.

Universitetet har som mål å sikre at *alle* ledere i planperioden innehar nødvendig kompetanse.

Fakultetsdirektøren har hatt møte med alle gruppelederne ved Institutt for biologi og informert om betydningen av medarbeidersamtaler. Disse møtene ønsker fakultetsdirektøren å videreføre.

Målsetting:

Fakultet vil legge forholdene til rette for å følge opp universitetets mål og arbeide for at ledere på alle nivå har nødvendig kompetanse og trygghet til å ivareta HMS-ansvaret på en god måte.

Tiltak:

- a. Ledelsen ved det enkelte institutt har et spesielt ansvar for at HMS-handlingsplan med tiltaksliste gjøres kjent for de ansatte. Dette ansvaret inkluderer også universitetets og instituttets HMS-handlingsplaner.
- b. I forbindelse med den planlagte evalueringen av instituttlederordningen ved fakultetet, bør HMS-aspektet være en naturlig del.
- c. Fakultetsdirektør, hovedverneombud og HMS-koordinator vil ha jevnlig dialog med instituttene for å sikre en god informasjonsutveksling om det HMS-arbeidet som utføres ved fakultetet, og for å bistå de instituttene som har behov for det. Erfaringene fra dialogene med instituttene vil bli tatt med i det videre HMS-arbeidet ved fakultetet.
- d. Fakultet må sikre at alle ledere får nødvendig kompetanse til å utføre HMS-oppgaver på en forsvarlig måte. Fakultetet vil derfor arbeide aktivt for at sentralt hold tilrettelegger et eget HMS-opplæringsprogram tilpasset ledere som lederne må følge.
- e. Ledere på alle nivå skal oppfordres til å følge UiBs sentrale HMS-opplæringsprogram.

- f. Alle lederutviklingsprogram som fakultetet utvikler skal inneholde elementer som tydeliggjør og utvikler ledernes ansvar for HMS i vid forstand.
- g. Fakultetsdirektøren vil ha møte med gruppelederne ved de instituttene som ikke har hatt møte for å informere om betydningen av medarbeidersamtaler.

3.2.3 HMS-koordinatorenes rolle

Målsetting:

Forholdene ved fakultetet skal være slik at HMS-koordinatorene har nødvendig kompetanse og trygghet til å kunne være gode samarbeidspartnere for ledelsen i det daglige i HMS-arbeidet.

Tiltak:

- a. Fakultet vil påse at HMS-koordinatorene får anledning til å gjennomgå nødvendig opplæring i helse, miljø og sikkerhet.
- b. Fakultetsdirektør v/HMS-koordinator vil videreføre nettverket for fakultetets HMS-koordinatorer hvor også fakultetets hovedverneombud er inkludert.
- c. Fakultetsdirektør v/HMS-koordinator vil påse at de instituttene som ikke har egne HMS-koordinatorer, får samme tilbud om opplæring og tilbud om deltakelse i fakultetets nettverk.
- d. HMS-koordinatorene skal inkluderes i alle tiltak som har betydning for arbeidsmiljøet, for eksempel ved etablering av nye arbeidsplasser, innføring av ny teknologi, omorganisering av virksomhet eller utarbeidelse av nye rutiner/prosedyrer.

3.2.4 Psykososialt arbeidsmiljø

UiB har som overordnet mål å ha et arbeidsmiljø preget av engasjement, arbeidsglede og oppmerksomhet rettet mot hver enkelt medarbeider. Leder, ansatte og studenter skal behandles med gjensidig respekt, vises omsorg og gis ansvar. Ulike former for maktmisbruk og trakassering skal ikke tolereres.

Målsetting:

Arbeidsmiljøet skal være inkluderende og ta vare på alle arbeidstakere uavhengig av livsfase, funksjonsevne og etnisk bakgrunn.

Fakultetet skal arbeide for gode rammebetingelser slik at ledelsen kan ivareta de plikter arbeidsmiljøloven pålegger arbeidsgiver.

Fakultetet skal ha gode rutiner for oppfølging av sykmeldte arbeidstakere.

Fakultetet skal legge til rette for aktiv forebygging slik at ansatte og studenter ikke utvikler arbeidsrelatert sykdom eller rammes av ulykker.

Tiltak:

- a. Følge opp handlingsplanen for livsfasepolitikk³ ved UiB når denne foreligger.
- b. Fakultetet vil støtte som stimulerer arbeidstakerne til fysisk aktivitet, som for eksempel sykle eller gå til arbeid.
- c. Når Realfagbygget bygges om, vil fakultetet vurdere muligheten for tilfredsstillende garderobefasiliteter.
- d. Fakultetet vil arbeide for og støtte tiltak som bidrar til tilfredsstillende sykkelparkering.
- e. Fakultetet skal årlig sette av midler slik at instituttene/enhetene innen en gitt frist kan søke om støtte til arbeidsmiljø- og sikkerhetstiltak.
- f. Fakultetet skal årlig sette av midler til delvis frikjøp av HVOs arbeidstid.
- g. Fakultet vil årlig dele ut en HMS-pris til det instituttet ved fakultetet som har den beste HMS-praksisen.
- h. Gode HMS-eksempler skal legges ut på fakultetets hjemmeside.
- i. Fakultetet bør vurdere å legge til rette for gode møteplasser.

Varsling

Ifølge den nye arbeidsmiljøloven skal arbeidsgiver utarbeide rutiner eller sette i verk andre tiltak som legger til rette for intern varsling om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen. UiB har påbegynt et arbeid med å utarbeide sentrale retningslinjer for varsling.

Målsetting:

Forholdene ved fakultet skal legge til rette for å opprettholde et godt ytringsklima. Fakultetet skal derfor utarbeide gode rutiner for varsling.

Tiltak:

Følge opp UiBs sentrale retningslinjer for varsling når disse foreligger.

³Livsfasepolitikk er en lærings- og utviklingsstrategi som sier at man beveger seg mellom ulike faser i livet der man har ulike behov, krav, begrensninger og muligheter. Det kan deles inn i følgende faser: førkarrierefase, karrierefase, midtlivsfase, senyrkefase og pensjonistfase. Livsfasepolitikk i arbeidslivet kan forebygge behovet for seniorpolitikk ved at det tilrettelegges for læring og utvikling gjennom hele den yrkesaktive perioden.

3.2.5 Verneombudenes rolle

Målsetting:

Forholdene ved fakultetet skal være slik at fakultetets verneombud har nødvendig kompetanse og trygghet til å skjømte sine verv på en forsvarlig måte.

Tiltak:

- a. Fakultetet skal påse at instituttlederne tar verneombudene med på råd under planlegging og gjennomføring av alle tiltak som har betydning for arbeidsmiljøet innenfor ombudets verneområde (for eksempel ved etablering av nye arbeidsplasser, innføring av ny teknologi, omorganisering av virksomhet eller utarbeidelse av nye rutiner/prosedyrer).
- b. Fakultetets hovedverneombud skal videreføre nettverket for de verneombudene som faller inn under fakultetets ansvarsområde. Hovedverneombudet skal fortsatt inkludere Unifob sine verneombud i dette nettverket.
- c. Der det er naturlig, ved faglige foredrag/tema skal HMS-koordinatorene, instituttledere, administrasjonssjefer, kontorsjefer og mellomledere inviteres.

3.2.6 Ytre miljø

Målsetting:

Fakultetet skal arbeide for å bli miljøfyrtårn.

Den kunnskapsbaserte formidlingen fra fakultetet skal være av høy kvalitet. Det innebærer at den skal oppleves som relevant, vesentlig og nyttig for målgruppene, og at den skal bidra til forståelse, refleksjon og utvikling. Fakultetet skal bidra til en kultur som fremmer god formidling.

Fakultetet skal bidra til at UiB når sine mål på miljøområdet og arbeide for at miljøledelse blir en integrert del av styringssystemet innen helse, miljø og sikkerhet.

Ansatte og studenter skal ha en bevisst holdning til betydningen av egen innsats for en mer miljøvennlig utvikling.

Det skal fortsatt arbeides for at fakultetet skal ha 2 kjemikalielagre som til sammen skal dekke behovet for alle instituttene ved fakultetet.

Tiltak:

- a. Gjennom kunnskapsbasert formidling skal fakultetet fremstå som et lærested og forskningsinstitusjon preget av en aktiv og bevisst holdning til miljøet.

- b. Fakultetet skal følge opp de sentrale retningslinjene om miljøledelse når disse foreligger.
- c. Fakultetet skal koordinere og følge opp miljøarbeidet ved grunnenhetene.
- d. Gjennom gode rutiner, samhandling og undervisning skal ansatte og studenter i fellesskap opparbeide en bevisst holdning til egen miljørettet innsats.
- e. Fakultetet vil arbeide aktivt for at Eiendomsavdelingen legger til rette for kildesortering,
- f. Fakultetsledelsen og Kjemisk institutt skal i fellesskap utarbeide retningslinjer for organisering av kjemikaliekjøp, oppbevaring og avfallshåndtering.
- g. Fakultetet skal være en pådriver for økt bruk av videokonferanser og telefonmøter framfor reiser.
- h. Fakultetet skal gå aktivt ut med informasjon om hvilke fasiliteter som i dag finnes ved UiB for bruk av videokonferanser.

3.2.7 Bygg og helse

Følgende faktorer kan påvirke helse og personsikkerhet:

- Universell utforming⁴
- Tilgjengelighet til bygg og rom (grad av ”skallsikring” og adgangskontroll)
- Beredskap og kontroll mht brannvern
- Sikkerhet
- Termisk klima (temperatur, trekk og luftfuktighet)
- Dårlig vedlikehold av bygningene (vinduer som ramler ut og takplater som står i fare for å ramle ned)
- Luftkvalitet
- Lys- og lydforhold
- Dårlig renhold

UiB har som mål å følge opp eksisterende, og ved behov utarbeide nye rutiner som sikrer at nybygg, ombyggingsprosjekter og drift- og vedlikehold av eksisterende bygningsmasse ivaretar nødvendige hensyn til helse, miljø og sikkerhet for alle brukere av bygningene.

Målsetting:

Fakultetet vil følge opp UiBs målsetting når det gjelder bygg og helse.

⁴ Universell utforming betegner en vid tilnærming for å oppnå tilgjengelighet for personer med redusert mulighet til å delta. Det legges vekt på å utvikle gode og generelle løsninger slik at enkeltgrupper i befolkningen ikke trenger å benytte spesielle tekniske innretninger og sær løsninger. Universell utforming omfatter forvaltning av bygninger, anlegg og uteområder, tjenesteproduksjon og service samt bruk av elektronisk informasjons- og kommunikasjonsteknologi.

Tiltak:

- a. Sørge for at HMS-perspektivet for ansatte og studenter samt kravet om universell utforming ivaretas både ved nybygg, ombygginger og ved drift og vedlikehold av eksisterende bygningsmasse.
- b. Fakultetet vil, i samarbeid med sentrale avdelinger, arbeide aktivt for å forbedre luftkvaliteten og lyskvaliteten i våre bygg og gjøre våre bygg sikrest mulig.
- c. Fakultetet vil, i samarbeid sentrale avdelinger, arbeide aktivt for et bedre vedlikehold av våre bygninger.
- d. Fakultet og institutt skal i fellesskap utarbeide gode rutiner for beredskapsøvelser.
- e. Fakultet skal, i samarbeid med brannvernleder, ha årlige fellesmøter for alle plassansvarlige og stedfortredere ved fakultetet slik at de lokale plassansvarlige til en hver tid er kjent med hvilken funksjon de skal ha. For å ha klare og entydige rutiner, vil fakultetet arrangere disse møtene i samarbeid med Unifob.
- f. Fakultet skal, i samarbeid med andre UIB-avdelinger, arrangere brannvernkurs hvert semester slik at alle nytilsatte innen kort tid får tilbud om obligatorisk opplæring. Brannvernopplæringen skal være obligatorisk for alle ansatte ved fakultetet, og skal fornyes hvert 5. år.
- g. Fakultetet vil arbeide for en tilsvarende ordning når det gjelder førstehjelpskurs for ansatte.
- h. Fakultetet skal påse at enheter med installasjoner og utstyr som kan utløse fare for liv og helse, utarbeider gode kontroll- og vedlikeholdsrutiner, samt at avtrekkskap kontrolleres én gang årlig uavhengig av bygningenes eierforhold.
- i. Fakultetet vil ta kontakt med EIA for å få en tydeligere presisering av ansvarsforholdet på HMS-området mellom huseier (EIA) og leietaker.
- j. Fakultetet vil, i samarbeid med EIA, vurdere muligheten for låsing og adgangskontroll i bygningene.

3.2.8 Særlig risikofylt arbeidsmiljø

UiB har som overordnet mål at særlig risiko i arbeidsmiljøet skal utliknes gjennom tiltak, kunnskap og holdninger.

Her har grunnenhetene et spesielt ansvar, da de arbeidsprosesser som er særlig risikofylte utføres ved grunnenhetene. Fakultetets rolle blir å påse at grunnenhetene arbeider systematisk med HMS-arbeid, inklusive kontinuerlige vurderinger av særlig risikofylte arbeidsprosesser eller rutiner.

Risikovurdering

Arbeidsmiljølovgivningen presiserer, fra generelle bestemmelser om systematisk HMS-arbeid til helt spesielle forskrifter (jf. bl.a. kjemisk, biologisk, fysisk eksponering i arbeidsmiljøet), at det skal gjennomføres risikovurderinger som grunnlag for risikoreduserende tiltak. Avhengig av risikonivået kan en slik vurdering ha form av en enkel gjennomgang (jf. HMS-runde) eller en mer omfattende analyse. Aktuelle tiltak skal settes inn i en lokal handlingsplan (inkl. prioritering, ansvar, tidsfrist og evt. budsjett). Det er ved UiB utarbeidet en egen retningslinje, og for enheter med ”særlig risikofylt arbeidsmiljø” tilbyr Bedriftshelsetjenesten assistanse med innføring av et formalisert risiko- og sårbarhetsanalyse i hht. ROS-metoden.

Miljøer med spesiell risiko

En stor utfordring for UiB er å redusere risikoen for spesielt utsatte miljøer, dvs. miljøer som arbeider med kjemiske, fysiske, biologiske stoffer, samt felt- og toktarbeid. Arbeidsgivers risikovurdering skal ta hensyn til kvinner som er gravide eller som nylig har født.

Målsetting:

Fakultetet vil følge opp UiBs overordnede målsetting når det gjelder særlig risikofylt arbeid gjennom tiltak, kunnskap og holdninger.

Tiltak:

- a. Arbeidet med formalisert risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) skal vedlikeholdes ved alle enheter med ”særlig risikofylt arbeidsmiljø” (f.eks. laboratorier, verksteder, tokt/feltarbeid).
- b. Følge opp at de enhetene som arbeider med spesiell risiko, utarbeider lokale, velfungerende rutiner tilpasset de sentrale retningslinjene.
- c. Følge opp at enhetenes risikovurdering også tar hensyn til kvinner som er gravide eller nylig har født.
- d. Følge opp de sentrale retningslinjene for felt og tokt når disse foreligger.
- e. Arrangere seminar med sikkerhetssjef Fred Schancke Hansen, UNIS, som foreleser for å øke kunnskapen og bevisstheten om sikkerhet i felt og på tokt.

3.2.9 PhD-kandidatenes læringsmiljø

Målsetting:

Forholdene ved fakultetet skal være slik at de gir PhD-studentene god oppfølging og forutsigbare arbeidsforhold og rammebetingelser uavhengig av finansieringsform og veileder-/forskningsgruppetilknytning.

PhD-studenter som øker sin kompetanse i miljø- og ressurs spørsmål og bidrar til å øke kunnskapen om dette så vel i egen organisasjon som ut mot samfunnet.

Tiltak:

- a. Kartlegge PhD-studentenes arbeidssituasjon og følge opp resultatet av kartleggingen.

- b. I samarbeid mellom fakultetet og instituttene arrangere seminarer for PhD-studentene.
- c. Videreføre forumet for ansatte som administrerer forskerutdanningen ved fakultetet.
- d. Følge opp handlingsplanen for forskerutdanning ved UiB når denne foreligger.
- e. Gjennom ordningen med uttelling for populærvitenskapelig formidling motivere PhD-studentene til å bidra til UiBs målsetting om å øke kunnskapen om miljø- og ressurssspørsmål så vel i egen organisasjon som ut mot samfunnet.

3.2.10 Studentenes læringsmiljø

Målsetting:

Forholdene ved fakultetet skal være slik at de legger til rette for et godt studiemiljø, og at læringsmiljøet, herunder det fysiske og psykiske arbeidsmiljøet, er fullt forsvarlig ut fra en samlet vurdering av hensynet til studentenes helse, sikkerhet og velferd.

Undervisning og undervisningslokaler skal i større grad enn i dag være universelt utformet⁵ ved utløpet av planperioden.

Studenter som øker sin kompetanse i miljø- og ressurssspørsmål og bidrar til å øke kunnskapen om dette så vel i egen organisasjon som ut mot samfunnet – ”Grønne studenter”.

Tiltak:

- a. Bistå Eiendomsavdelingen i arbeidet med at undervisnings- og studentarealene skal fylle kravene til universell utforming innen 2019.
- b. Legge inn kompetanse i miljø- og ressurssspørsmål i informasjonsuken – bevisstgjøring.
- c. Øke bevisstheten blant undervisningspersonalet og studieadministrasjonen om universell tilrettelegging av undervisning.
- d. Følge opp det som blir fakultetets ansvar når det foreligger et oppfølgingsvedtak om innstillingen ”Samkjøring av tjenester knyttet til undervisningsrom” (sak 2007/1125).
- e. Videreutvikle ”kollokvieøyene” ved å montere strømtilgang for bærbare PC-er og bedre lysforholdene ved ”øyene”. Vurdere å øke antallet ”øyer” rundt i fakultetets lokaler.

⁵ Universell utforming betegner en vid tilnærming for å oppnå tilgjengelighet for personer med redusert mulighet til å delta. Det legges vekt på å utvikle gode og generelle løsninger slik at enkeltgrupper i befolkningen ikke trenger å benytte spesielle tekniske innretninger og sær løsninger. Universell utforming omfatter forvaltning av bygninger, anlegg og uteområder, tjenesteproduksjon og service samt bruk av elektronisk informasjons- og kommunikasjonsteknologi

- f. Sammen med studentorganisasjonene utvikle gode rutiner rundt studentfester i fakultetets lokaler.
- g. Sørge for at HMS-perspektivet for studentene og kravet om universell utforming ivaretas i funksjonsanalysen som skal gjennomføres i forbindelse med ombygging av Realfagbygget.
- h. Sammen med Realistutvalget vurdere om andre tiltak kan settes i gang for å bedre studentenes arbeidsmiljø i påvente av ombyggingen i Realfagbygget.
- i. Gjennom ordningen med uttelling for populærvitenskapelig formidling i mastergraden motivere masterstudentene til å bidra til UiBs målsetting om å øke kunnskapen om miljø- og ressurs spørsmål så vel i egen organisasjon som ut mot samfunnet.

3.2.11 Rullering av HMS-handlingsplanen

Fakultetets HMS-handlingsplan vil bli revidert ved utløpet av perioden.

Tiltakslisten med presisering av ansvar/frister og plass for statusrapportering skal revideres årlig.

Tiltaksplan

En samlet liste over de foreslåtte tiltakene i kapittel 3, med ansvarlige og frist for gjennomføring, vil bli lagt ut på fakultetets HMS-side når disse er vedtatt i fakultetsstyret.